

PATVIRTINTA
Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2015 m. lapkričio 24 d. sprendimu
Nr. T-VIII-172

1a forma

KEISTA:

*2016 04 28 sprendimu Nr. T-VIII-325,
2016 09 27 sprendimu Nr. T-VIII-462*

**VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS
2016–2018 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

Asignavimų valdytojas (-ai), kodas (-ai)	Varėnos rajono savivaldybės administracija, 188773873 Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, 188633469 Varėnos rajono savivaldybės administracijos Matuizų seniūnija, 188631450 Varėnos rajono savivaldybės administracijos Merkinės seniūnija, 188631265 Varėnos socialinių paslaugų centras, 301792843 Varėnos globos namai, 300520655 Merkinės globos namai, 300520712 Valkininkų vaikų globos namai „Spengla“, 190980516 Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, 301792918 Varėnos r. Senosios Varėnos „Nykštuko“ vaikų lopšelis-darželis, 190089551 Varėnos „Pasakos“ vaikų lopšelis-darželis, 190089747 Varėnos „Žilvičio“ vaikų lopšelis-darželis, 190090525 Varėnos „Šaltinėlio“ pradinė mokykla, 191866526 Varėnos r. Liškiavos daugiafunkcis centras, 190109139 Varėnos r. Marcinkonių pagrindinė mokykla, 190109281 Varėnos r. Nedzingės mokykla-daugiafunkcis centras, 290109510 Varėnos r. Perlojos daugiafunkcis centras, 290108180 Varėnos r. Vydenių pagrindinė mokykla, 190108560 Varėnos r. Žilinių pagrindinė mokykla, 190109858 Varėnos r. Valkininkų sanatorijos mokykla, 195328699 Varėnos r. Merkinės pagrindinė mokykla, 190980135 Varėnos r. Matuizų pagrindinė mokykla, 190108037 Varėnos r. Panočių pagrindinė mokykla, 190109477 Varėnos r. Senosios Varėnos Andriaus Ryliščio pagrindinė mokykla, 190109096 Varėnos r. Valkininkų gimnazija, 190109662 Varėnos „Ryto“ progimnazija, 190108941 Varėnos „Ąžuolo“ gimnazija, 190108756 Varėnos r. Merkinės Vinco Krėvės gimnazija, 190109324 Varėnos specialioji mokykla, 190987457 Varėnos švietimo centras, 195328546 Varėnos moksleivių kūrybos centras, 295327630 Varėnos Jadvygos Čiurlionytės menų mokykla, 290110060 Varėnos sporto mokykla, 190110255 Varėnos sporto centras, 304170647 Varėnos rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 188201324 Varėnos kultūros centras, 188207010
---	---

	Varėnos rajono savivaldybės Vinco Krėvės-Mickevičiaus memorialinis muziejus, 300087606 Varėnos rajono savivaldybės Merkinės kraštotyros ir genocido muziejus, 300087570 Varėnos rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba, 184642061
--	--

Aplinkos ir išteklių analizė

Išorės veiksniai:

Politiniai veiksniai.

Šešioliktoji Lietuvos Respublikos Vyriausybė toliau nuosekliai vykdo savo veiklos programą ir siekia užsibrėžtų tikslų. Socialiai orientuotos rinkos ekonomikos stiprinimas tiek ilguoju, tiek trumpuoju periodais ir toliau išlieka Vyriausybės strategine kryptimi. Vyriausybės prioritetas – kurti naujas darbo vietas ir palankią investicijoms aplinką – buvo sėkmingai įgyvendinamas ir davė puikių rezultatų. 2014 m. gerokai sumažėjo nedarbas ir padidėjo realusis darbo užmokestis. Tai kilstelėjo žmonių gyvenimo lygį ir pagyvino visos šalies ekonominius procesus.¹

2015 m. Vyriausybė taip pat siekia tvaraus ir subalansuoto ekonomikos augimo, užimtumo didinimo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo. Dideli regioniniai netolygumai neleidžia visiškai išnaudoti ekonominio potencialo ir lemia socialinę atskirtį, ypač kaimo vietovėse, todėl daugiausia dėmesio skiriama šalies regionų plėtrai, skatinant pritraukti investicijas ir kvalifikuotą darbo jėgą, plėsti pramonę.²

Valstybės biudžete 2014–2020 metų Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų veiksmų programai įgyvendinti 2015 m. numatyta beveik 526 mln. Eur ES fondų ir valstybės biudžeto lėšų. Iki 2015 m. I pusmečio pabaigos suderintos 99 priemonės (iš jų 55 priemonės patvirtintos), joms paskirstyta 3,8 mlrd. Eur, t. y. 56 proc. veiksmų programai 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu skirtų ES fondų lėšų.³

Ateinantys metai – paskutiniai dabartinės Vyriausybės darbo metai. 2016 m. spalio 9 d. vyks Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai, po kurių bus sudaryta nauja Vyriausybė.

Visoms Lietuvos savivaldybėms buvo itin svarbi 2015 metų pradžia – kovo mėn. įvyko savivaldybių tarybų rinkimai, kuriuose gyventojai pirmą kartą galėjo tiesiogiai rinkti savo miestų ir rajonų merus.

Šių rinkimų rezultatai Varėnos rajono savivaldybėje pateikiami 1 lentelėje.

1 lentelė

2015–2019 m. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sudėtis

Kandidatų sąrašo pavadinimas	Mandatų skaičius
Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	10
Lietuvos socialdemokratų partija	9
Darbo partija	2
Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai	2
Lietuvos centro partija	1
Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai)	1
Iš viso	25

Šaltinis – <http://www.vrk.lt/2015-savivaldybiu-tarybu>

Varėnos rajono savivaldybės meru išrinktas Algis Kašėta – Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio atstovas. Taryboje valdančiąją koaliciją sudaro Liberalų sąjūdis, konservatoriai, Darbo partija ir Laisvės sąjunga.

Ekonominiai veiksniai.

Lietuva 2014 m. buvo tarp ES valstybių, kurių ekonomika augo sparčiausiai. Pagrindiniai šalies ekonominiai rodikliai rodo nuoseklų augimą – Lietuvos bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP) per

¹ http://lrv.lt/uploads/main/documents/files/Apie_vyriausybe/Ataskaitos/2014_veiklos_ataskaita.pdf

² http://lrv.lt/uploads/main/documents/files/Veikla/veiklos_prioritetai/2015_veiklos_prioritetai.pdf

³ <http://lrv.lt/uploads/main/documents/files/2015%20prioritetu%20I%20pusmecio%20ataskaita.pdf>

2014 m. padidėjo 2,9 proc., nedarbo lygis sumažėjo iki 10,7 proc., realusis darbo užmokestis 2014 m. išaugo 5,0 proc., infliacija buvo maža.⁴

2015 m. pradžioje sulėtėjęs, Lietuvos ekonomikos augimas tebėra nedidelis. Prie ekonomikos augimo daugiausia prisideda vidaus paklausa. Gana daug didėja privatus vartojimas. Metų pradžioje, įvedus naują valiutą, privatus vartojimas trumpai sumažėjo ir tuo metu pristino ūkio raidos rezultatus. Dabar, nors vartotojų lūkesčiai šiek tiek blogesni, namų ūkių taupymas nedidėja. Taigi, augant pajamoms ir vis mažėjant kainoms, privatus vartojimas kyla.

Itin daug auga ir investicijos. Šiuo metu didėja visų rūšių investicijos – tiek į gamybos priemones, tiek į gyvenamuosius pastatus, tiek į negyvenamuosius pastatus ir statinius. Jau netrumpą laiką užtikrintai didėja investicijos į mašinas ir įrenginius. Palyginti su laikotarpiu prieš ekonomikos krizę, jos pakilo daugiau nei visos kitos. Kita itin pagausėjusių investicijų rūšis – gyvenamųjų pastatų statyba. Šių investicijų dabar yra maždaug tiek, kiek jų buvo prieš ekonomikos krizę. Tokią investicijų raidą lemia įvairūs veiksniai – pagerėjusi ekonomikos būklė, gausėjančios namų ūkių pajamos, palankios skolinimosi iš bankų sąlygos.⁵ Finansų ministerijos prognozuojami pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai pateikiami 2 lentelėje.

2 lentelė

Pagrindiniai makroekonominiai rodikliai

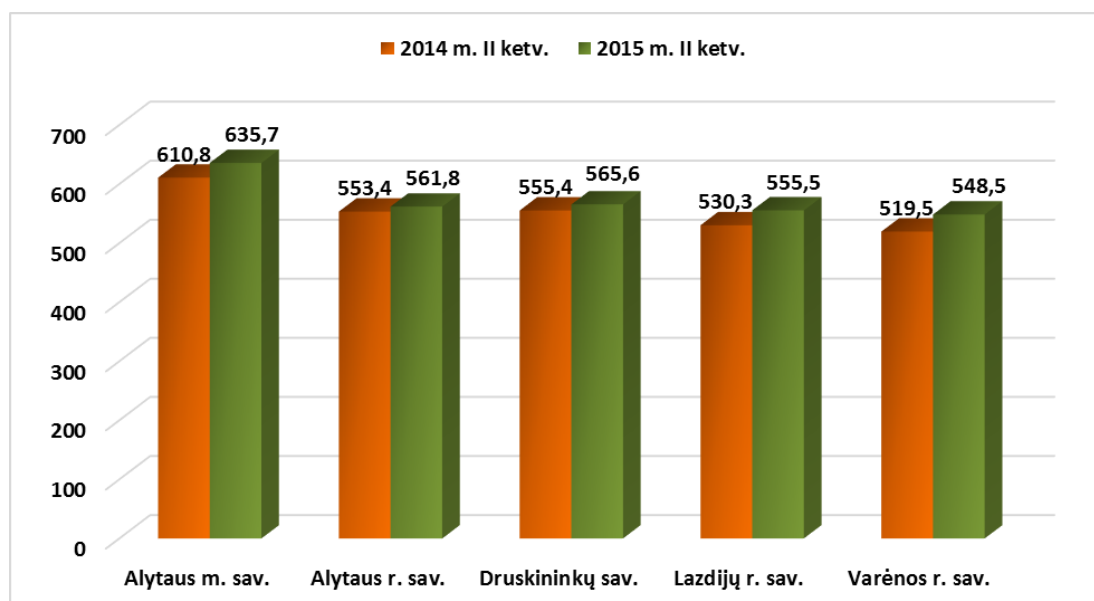
Rodiklio pavadinimas	2014	2014	2015	2016	2017	2018
	reikšmė, mln. Eur	pokytis, proc.	pokytis, proc.	pokytis, proc.	pokytis, proc.	pokytis, proc.
1. BVP palyginamosiomis kainomis	32798,8	2,9	1,9	3,2	3,5	3,9
2. BVP to meto kainomis	36308,9	3,9	1,9	4,7	5,7	6,4
BVP sudedamosios dalys (palyginamosiomis kainomis)						
3. Namų ūkių vartojimo išlaidos	21313,3	5,6	4,5	4,5	4,7	4,9
4. Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos	5776,8	1,5	1,3	0,6	0,6	0,6
5. Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	6430,7	8,0	6,9	4,2	4,4	5,2
6. Prekių ir paslaugų eksportas	26719,8	3,4	0,8	3,2	4,5	5,3
7. Prekių ir paslaugų importas	26410,4	5,7	3,9	4,2	5,3	5,9

Šaltinis – http://www.finmin.lt/web/finmin/aktualus_duomenys/makroekonomika#rodikliai

Pastaruoju metu darbo užmokesčio pokyčius šalies ūkyje lemia sparčiai augantys atlyginimai privačiame sektoriuje, ypač tuose sektoriuose, kurie vis labiau jaučia darbuotojų trūkumą ir poreikį išlaikyti kvalifikuotus darbuotojus. 2015 m. pirmą ketvirtį vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Lietuvoje išaugo 4,7 proc., antrą – 4,6 proc. Privačiame sektoriuje jis augo atitinkamai 5,9 proc. ir 5,4 proc., o valstybės sektoriuje – 3 proc. ir 3,5 proc. Sparčiausiai darbo užmokestis augo informacijos ir ryšių veikloje, meninėje, pramoginėje ir poilsio organizavimo veikloje ir nekilnojamojo turto operacijų veikloje.

⁴ http://lr.lt/uploads/main/documents/files/Apie_vyriausybe/Ataskaitos/2014_veiklos_ataskaita.pdf

⁵ https://www.lb.lt/makroekonominės_proгноzes_2015_m_rugsejis

1 pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Alytaus regiono savivaldybėse, Eur

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Darbo užmokesčio augimo aplinką šalyje formuoja ir Vyriausybės sprendimai dėl minimaliojo darbo užmokesčio didinimo. 2015 m. pradžioje minimalusis darbo užmokestis Lietuvoje sudarė 300 Eur. Nuo 2015 m. liepos 1 d. jis padidintas 8,3 proc. iki 325 Eur, tačiau vis dar tebėra mažiausias euro zonoje. Nepaisant spartaus darbo užmokesčio augimo, jis išlieka 3–4 kartus mažesnis nei vidutiniškai ES. Tai lemia žemas darbo našumas, vienos mažiausių ES vienetinės darbo sąnaudos, žemas kainų lygis.⁶ Varėnos rajono savivaldybėje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2015 m. II ketvirtį buvo 548,5 Eur, t. y. 29 Eur (5,6 proc.) daugiau negu 2014 m. II ketvirtį, tačiau 153,4 Eur (21,7 proc.) mažiau negu Lietuvos vidurkis. Lyginant visas Alytaus regiono savivaldybes, akivaizdžiai pastebima, kad tiek pernai, tiek šiemet mūsų rajone darbuotojai uždirbo mažiausiai (žr. 1 pav.)

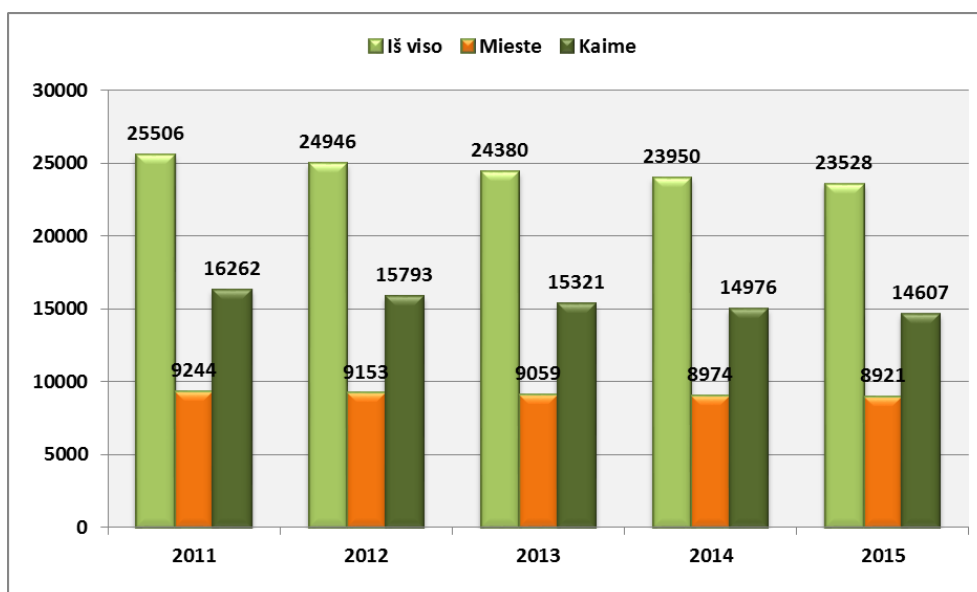
Socialiniai veiksniai.

Gyventojai.

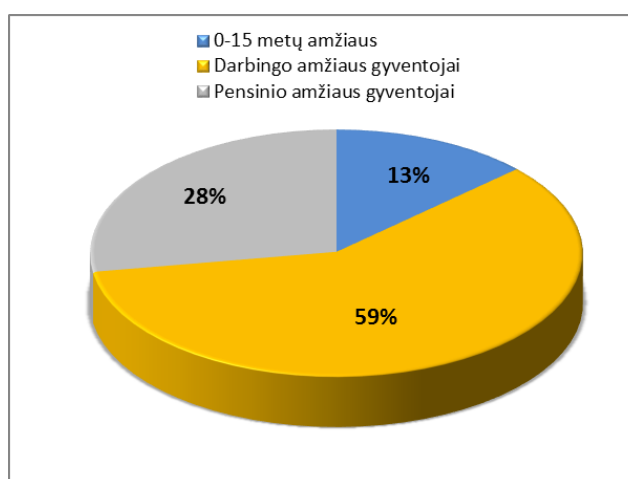
Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2 mln. 921 tūkst. gyventojų, t. y. 22,2 tūkst. (0,8 proc.) mažiau negu prieš metus.

Varėnos rajone gyventojų skaičius taip pat mažėja. 2015 m. pradžioje savivaldybėje gyveno 23 528 gyventojai, t. y. 422 gyventojais (1,8 proc.) mažiau negu 2014 m. pradžioje ir 852 gyventojais (3,5 proc.) mažiau negu 2013 m. pradžioje. Kasmet vis mažėja tiek Varėnos mieste, tiek rajono kaimuose gyvenančių asmenų skaičius (žr. 2 pav.)

⁶ http://www.finmin.lt/finmin.lt/failai/makroekonomines_proгноzes/ERS_aprasymas_20150910_2.pdf

2 pav. Varėnos rajono savivaldybės gyventojų skaičius metų pradžioje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

3 pav. Varėnos rajono savivaldybės gyventojų sudėtis pagal amžių 2015 m. pradžioje
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Didžiausią rajono gyventojų dalį sudaro darbingo amžiaus gyventojai (žr. 3 pav.)

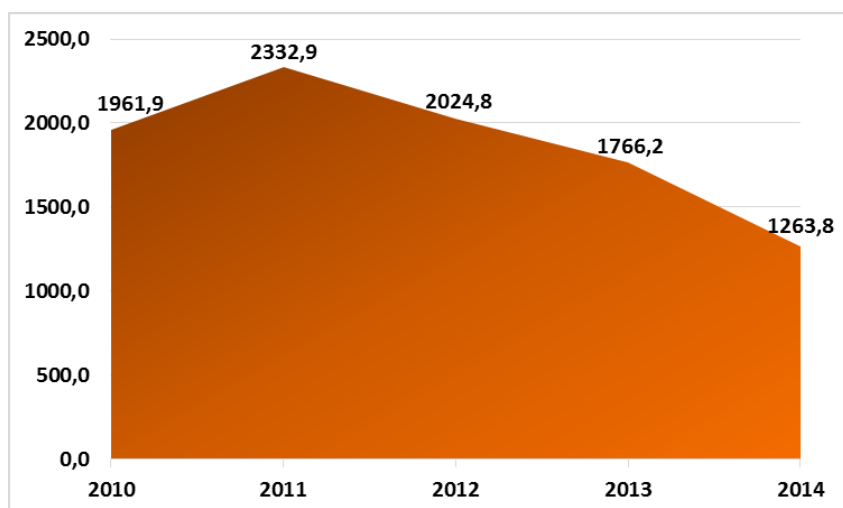
Socialinė apsauga.

Socialinės išmokos ir piniginė socialinė parama, teikiama vaikus auginančioms šeimoms ir nepasiturintiems gyventojams, 2014 m. Lietuvoje sudarė 216 mln. Eur ir, palyginti su 2013 m., sumažėjo 22,4 proc. dėl teigiamų pokyčių darbo rinkoje ir piniginės socialinės paramos sistemos pertvarkos.

Toliau vykdyta 2012 m. pradėta piniginės socialinės paramos sistemos pertvarka – atsižvelgiant į penkių bandomųjų savivaldybių gerąją praktiką ir rezultatus, 2014 m. priimti teisės aktų pakeitimai, nustatantys nuo 2015 m. sausio 1 d. visose savivaldybėse vienodą piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams (socialinės pašalpos, būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens tiekimo išlaidų kompensacijos) teikimo modelį, kai paramos teikimas savivaldybėms perduodamas kaip savarankiška funkcija, kuri finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų. Pertvarka ir finansavimo decentralizavimas davė teigiamų rezultatų: savivaldybėse kasmet mažėja paramos gavėjų (2013 m. vidutiniškai per mėnesį socialinę pašalpą gavo 190 tūkst., 2014 m. – 140,1 tūkst. asmenų) ir šios paramos mokėjimo išlaidų (2013 m. – 147,2 mln. Eur, 2014 m. – 103,8 mln. Eur), mažėja piktnaudžiavimo pinigine parama atvejų, didėja gyventojų aktyvumas ir įtrauktis į darbo rinką.⁷

Varėnos rajono savivaldybėje įvairių socialinių išmokų gavimo poreikis taip pat mažėja. 2014 m. socialinių pašalpų išmokėta 502,4 tūkst. Eur (28,4 proc.) mažiau negu 2013 m. (žr. 4 pav.)

⁷ http://rv.lt/uploads/main/documents/files/Apie_vyriausybe/Ataskaitos/2014_veiklos_ataskaita.pdf

4 pav. Varėnos rajono savivaldybėje išmokėtų socialinių pašalpų dinamika 2010–2014 m., tūkst. Eur
Šaltinis – Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius

2015 m. padidėjo Varėnos rajone socialines paslaugas teikiančių įstaigų skaičius – nuo sausio 1 d. veiklą pradėjo Merkinės globos namų mišrių socialinių paslaugų centras. Šiuo metu bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas rajone teikia 20 įstaigų: 12 – Varėnos rajono gyventojams, 4 – Lietuvos gyventojams, 2 – Varėnos miesto gyventojams, 2 – Varėnos parapijos gyventojams (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Socialines paslaugas teikiančios įstaigos Varėnos rajone

Istaigos įsikūrimo vieta	Socialinės paskirties įstaigos/ nevyriausybinės organizacijos pavadinimas	Paslaugų gavėjai
Varėnos mieste	Varėnos globos namai	Varėnos rajono gyventojai
	Varėnos socialinių paslaugų centras	Varėnos rajono gyventojai
	Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Varėnos padalinys	Varėnos rajono gyventojai
	Vaikų dienos centras „Versmė“	Varėnos miesto vaikai
	Varėnos rajono neįgaliųjų draugija	Varėnos rajono gyventojai
	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Varėnos skyrius	Varėnos rajono gyventojai
	Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Varėnos skyrius	Varėnos rajono gyventojai
	Varėnos dekanato Varėnos parapijos „Caritas“	Varėnos parapijos gyventojai
	Varėnos Šv. arkangelo Mykolo parapijos „Carito“ vaikų ir paauglių dienos centras „Svajonė“	Varėnos parapijos gyventojai
	Varėnos anoniminių alkoholikų grupė „Bitė“	Lietuvos gyventojai
	Lietuvos samariečių bendrijos Varėnos skyrius	Varėnos rajono gyventojai
	Diabeto klubas „Riba“	Varėnos rajono gyventojai
	Varėnos miesto sveikatingumo klubas „Ropė“	Varėnos miesto gyventojai
	VšĮ Varėnos ligoninė	Varėnos rajono gyventojai
Valkininkų seniūnija	Valkininkų vaikų globos namai „Spengla“	Lietuvos gyventojai
Merkinės seniūnija	Merkinės globos namai	Varėnos rajono gyventojai
	Merkinės globos namų mišrių socialinių paslaugų centras	Varėnos rajono gyventojai
	Katalikų bendrija „Pilnų namų bendruomenė“	Lietuvos gyventojai
	VšĮ Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centro Merkinės slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė	Varėnos rajono gyventojai
	Merkinės anoniminių alkoholikų grupė	Lietuvos gyventojai

Šaltinis – Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius

Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai yra senyvo amžiaus asmenys, suaugę neįgalūs asmenys bei socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai. Kiti paslaugų gavėjai: socialinės rizikos suaugę asmenys, likę be tėvų globos vaikai, vaikai su negalia ir jų šeimos, kiti asmenys ir šeimos, turinčios socialinių problemų. Analizuojant Savivaldybėje teikiamas socialines paslaugas, pastebima, kad auga socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, transporto organizavimo paslaugų ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos poreikis.

Sveikatos priežiūra.

Siekdamas atkreipti visuomenės ir atsakingų institucijų dėmesį, Seimas 2014 metus paskelbė Vaikų sveikatos metais. Lietuvos sveikatos statistikos duomenys rodė vis prastėjančią vaikų sveikatos būklę, todėl 2014 m. imtasi visų galimų priemonių padėčiai gerinti. Daug dėmesio skirta vaikų sveikatai, ankstyvai vaikų ligų profilaktikai, diagnostikai ir gydymui, psichikos sveikatos problemoms spręsti.

Siekiant užtikrinti kokybišką ir ankstyvą onkologinių ligų diagnostiką ir išvengti didžiausios problemos – pavėluotos onkologinių ligų diagnostikos – šalyje toliau buvo vykdomos 6 prevencinės programos, iš kurių 4 skirtos onkologinių ligų ankstyvajai diagnostikai (gimdos kaklelio, krūties, priešinės liaukos, storosios žarnos). Vykdamas prevencines programas, pasiekti geri rezultatai – vis dažniau diagnozuojamas ankstyvosios stadijos vėžys ir pacientams pavyksta sėkmingai pasveikti. Moterų iki 64 metų mirtingumas nuo gimdos kaklelio vėžio per 10 metų nuo prevencinės programos įgyvendinimo pradžios sumažėjo beveik trečdaliu.⁸

Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro duomenimis, 2014 m. mūsų rajono gyventojams dažniausiai buvo registruotos kvėpavimo sistemos ligos (ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos ir gripas, pneumonijos ir kt.) ir kraujotakos sistemos ligos (hipertenzinės ligos, išeminės širdies ligos, miokardo infarktai, cerebrovaskulinės ligos, insultai ir kt.). Varėnos rajono gyventojų mirtingumas pernai buvo vienas didžiausių, lyginant su kitomis savivaldybėmis. Pagrindinės mirties priežastys 2014 m. buvo kraujotakos sistemos ligos – 258 atvejai, piktybiniai navikai – 80 atvejų, išorinės mirties priežastys – 47 (nuo nelaimingų atsitikimų, transporto įvykių, nukritimų, paskendimų, šalčio poveikio, atsitiktinių apsinuodijimų alkoholiu ir savižudybių). Rajone padidėjo greitosios medicinos pagalbos apimtys ir suteikiamų stacionarių reabilitacijos paslaugų skaičius. Varėnos rajono gyventojai vis dažniau kreipėsi į šeimos gydytojus. Gaila, tačiau 2014 m. Varėnos rajone sumažėjo asmenų, dalyvaujančių įvairiose prevencinėse programose (širdies ir kraujagyslių ligų, gimdos kaklelio piktybinių navikų, atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio, vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis), skaičius. Tik vyrų, dalyvaujančių priešinės liaukos vėžio ankstyvos diagnostikos prevencinėje programoje, skaičius padidėjo.

Apibendrinamas svarbiausius 2014 m. Varėnos rajono visuomenės sveikatos stebėsenos programos rezultatus, Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras išskiria tris prioritėtines sveikatos problemas:

- Varėnos rajono gyventojų traumatizmas ir išorinės mirties priežastys;
- Varėnos rajono gyventojų psichikos sveikata – priklausomybės ligos;
- Varėnos rajono gyventojų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų.

Mūsų rajone veikiančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų skaičius pastaraisiais metais nesikeitė. 2015 m., kaip ir praėjusiais, savo veiklą vykdo šios įstaigos:

➤ VŠĮ Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centras ir jo struktūriniai padaliniai: Merkinės slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė, Marcinkonių, Merkinės ir Valkininkų ambulatorijos ir 21 medicinos punktas,

- VŠĮ Varėnos ligoninė,
- Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras,
- Alytaus visuomenės sveikatos centro Varėnos skyrius,
- Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Reabilitacijos, fizinės ir sporto medicinos centro Valkininkų kardiologinės reabilitacijos skyrius,

➤ VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų filialo Vaikų ligoninės Vaikų pulmonologijos skyrius Valkininkų „Pušėlė“.

Švietimas.

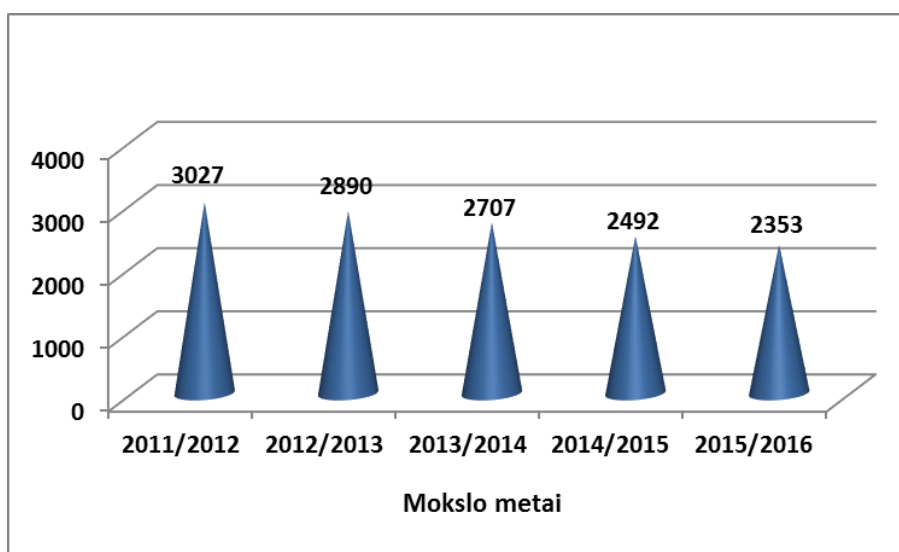
Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo pažanga padaryta užtikrinant vaikų įtrauktį į privalomąjį švietimą, vykdamas patyčių ir smurto prevenciją mokyklose, teikiant švietimo pagalbą

⁸ http://lr.lt/uploads/main/documents/files/Apie_vyriausybe/Ataskaitos/2014_veiklos_ataskaita.pdf

mokiniams. Nuo 2013 iki 2014 metų Lietuvos miestuose ir kaimo vietovėse ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių padaugėjo 225, o jas lankančių vaikų – 4 215. Siekiant užtikrinti prieinamesnį ikimokyklinį ugdymą, atliepiantį šeimų poreikius, 32 ugdymo įstaigose įdiegti pažangaus ugdymo organizavimo modeliai. Plėtojant švietimą kaimo vietovėse, įsteigta 21 mokykla-daugiafunkcis centras (2013 m. jų buvo 27, 2014 m. – 48). Kad vaikų laisvalaikis būtų prasmingas, įvairiose savivaldybėse pradėti įgyvendinti 28 neformaliojo švietimo projektai. Kuriama gabių vaikų ugdymo sistema. Siekiant skatinti mokyklas vykdyti veiklos tobulinimo projektus, surengtas 2014 metų mokyklų pažangos projektų konkursas.

Kadangi Lietuvoje mokinių mažėja, bendrojo ugdymo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos dėl jų konkuruoja. Manoma, kad vidurinio išsilavinimo siekiančių mokinių profesinio mokymo įstaigose iki 2016 m. gerokai padaugės, tačiau pastaruosius 2 metus jų mažėjo: 2012 m. šiose mokyklose mokėsi 28,7 proc., 2013 m. – 27,7 proc., 2014 m. – 26,8 proc. visų mokinių.⁹

Mažėjant gyventojų skaičiui, Varėnos rajone kasmet mažėja ir mokinių skaičius. 2015 m. rugsėjo mėn. duomenimis, mūsų rajono bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 2 353 mokiniai, t. y. 139 mokiniais (5,6 proc.) mažiau negu prieš metus (žr. 5 pav.)

5 pav. Mokinių skaičius Varėnos rajono bendrojo ugdymo mokyklose
Šaltinis – Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius

Vadovaujantis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis, patvirtintomis Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768, bei atsižvelgiant į Varėnos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 metų bendrąjį planą, 2015 m. buvo pakeisti keturių mūsų rajono mokyklų tipai ir pavadinimai:

- Valkininkų vidurinė mokykla tapo Valkininkų gimnazija,
- Nedzingės pagrindinė mokykla – Nedzingės mokykla-daugiafunkciu centru,
- Matuizų vidurinė mokykla – Matuizų pagrindine mokykla,
- Senosios Varėnos Andriaus Rylišio vidurinė mokykla – Senosios Varėnos Andriaus Rylišio pagrindine mokykla.

Atsižvelgiant į šiuos pakeitimus, Varėnos rajono savivaldybėje 2015 m. rugsėjo 1 d. naujuosius mokslo metus pradėjo 16 bendrojo ugdymo mokyklų: 1 pradinė, 7 pagrindinės, 1 progimnazija, 3 gimnazijos, 2 mokyklos-daugiafunkciai centrai, 1 sanatorijos mokykla ir 1 specialioji mokykla. Be to, veikia vienas daugiafunkcis centras ir dviejų mokyklų universalūs daugiafunkciai skyriai. Suformuotos dvi jaunimo klasės. 637 ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai ugdomi 10 bendrojo ugdymo mokyklų, daugiafunkcio centro ir 3 lopšelių-darželių priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo grupėse. Galima pasidžiaugti, kad šio amžiaus vaikų skaičius šiemet padidėjo – 2014 m. šio amžiaus vaikų rajone buvo 592. Taip pat savivaldybėje veikia 3 neformaliojo švietimo įstaigos: Varėnos Jadvygos Čiurlionytės menų mokykla, Varėnos sporto mokykla ir Varėnos moksleivių kūrybos centras. Suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugas teikia Varėnos švietimo centras.

Sėkmingai savo veiklą toliau vykdo ir ne Savivaldybei pavaldi Varėnos technologijos ir verslo mokykla

⁹ http://rv.lt/uploads/main/documents/files/Apie_vyriausybe/Ataskaitos/2014_veiklos_ataskaita.pdf

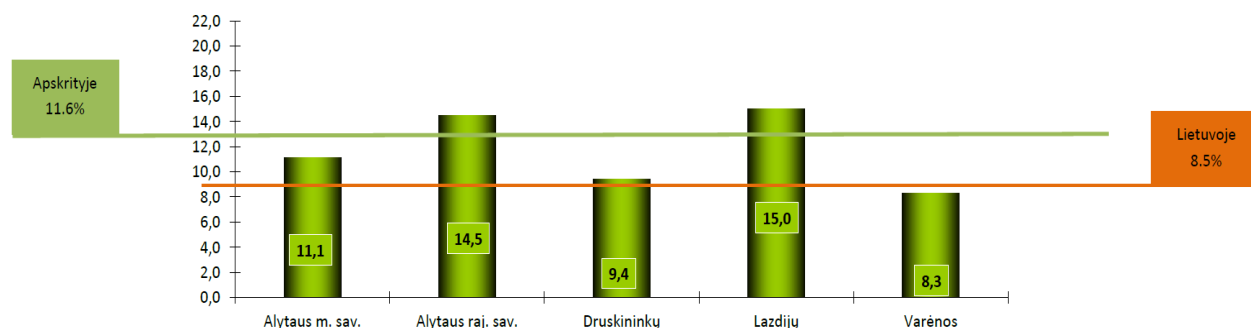
bei Alytaus kolegijos Varėnos skyrius.

Nedarbo lygis.

Jau kelerius metus darbo rinkoje tęsiasi nedarbo mažėjimo tendencijos. Nedarbo lygis Lietuvoje, Eurostato duomenimis, yra tarp sparčiausiai mažėjančių ES. Pirmą 2015 m. pusmetį vidutinis nedarbo lygis sumažėjo iki 9,7 proc. ir buvo 2,1 proc. mažesnis nei prieš metus. Vidutinis bedarbių skaičius per šį laikotarpį sumažėjo 18,7 proc. ir siekė 141,9 tūkst. 2015 m. pirmą pusmetį, palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, daugiausia sumažėjo bedarbių, turinčių darbininkų ir amatininkų kvalifikaciją (7,7 tūkst.) bei turinčių paslaugų sektoriaus darbuotojų ir pardavėjų kvalifikaciją (5,5 tūkst.).¹⁰

Alytaus regionas pasižymi dideliu registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykiu (registruoto nedarbo lygiu). 2014 m. Alytaus regione registruoto nedarbo lygis buvo 13,7 proc., t. y. 4,2 proc. didesnis negu Lietuvos vidurkis. Ypač aukštas registruotas nedarbas buvo Alytaus rajono savivaldybėje (17,2 proc.) ir Lazdijų rajono savivaldybėje (16,7 proc.) Varėnos rajono savivaldybėje registruotas nedarbo lygis 2014 m. buvo arčiausiai Lietuvos vidurkio ir siekė 11,1 proc.

2015 m. rugsėjo 1 d. Alytaus teritorinėje darbo biržoje įregistruota 10 414 bedarbių, kurie sudarė 11,6 proc. darbingo amžiaus Alytaus regiono gyventojų. Bedarbiais įregistruoti 5 577 vyrai (12,1 proc. darbingo amžiaus vyrų) ir 4 837 moterys (11,0 proc.) Jaunimo iki 25 metų amžiaus nedarbas siekė 5,6 proc. (1004).¹¹ Didžiausias nedarbas registruotas Lazdijų (15,0 proc.) ir Alytaus rajonų (14,5 proc.) savivaldybėse, mažiausias – Varėnos rajono savivaldybėje (8,3 proc.) (žr. 6 pav.)

6 pav. Bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų 2015 m. rugsėjo 1 d.

Šaltinis – Alytaus teritorinė darbo birža

Nors registruotas nedarbas Varėnos rajono savivaldybėje yra palyginti nedidelis, susiduriama su „paslėpto“ nedarbo problema. Mūsų rajone fiksuojamas sąlyginai neaukštas nedarbo lygis, tačiau užimtųjų skaičius, palyginti su darbingo amžiaus gyventojų skaičiumi, siekia tik apie 58 proc., t. y. neturintys reguliaraus pajamų šaltinio asmenys nėra registruojami darbo biržoje dėl formalių priežasčių (pvz., turimos žemės ūkio valdos), dirba sezoninius darbus, užsiima miško gėrybių rinkimu ir pan.

Nusikalstamumas.

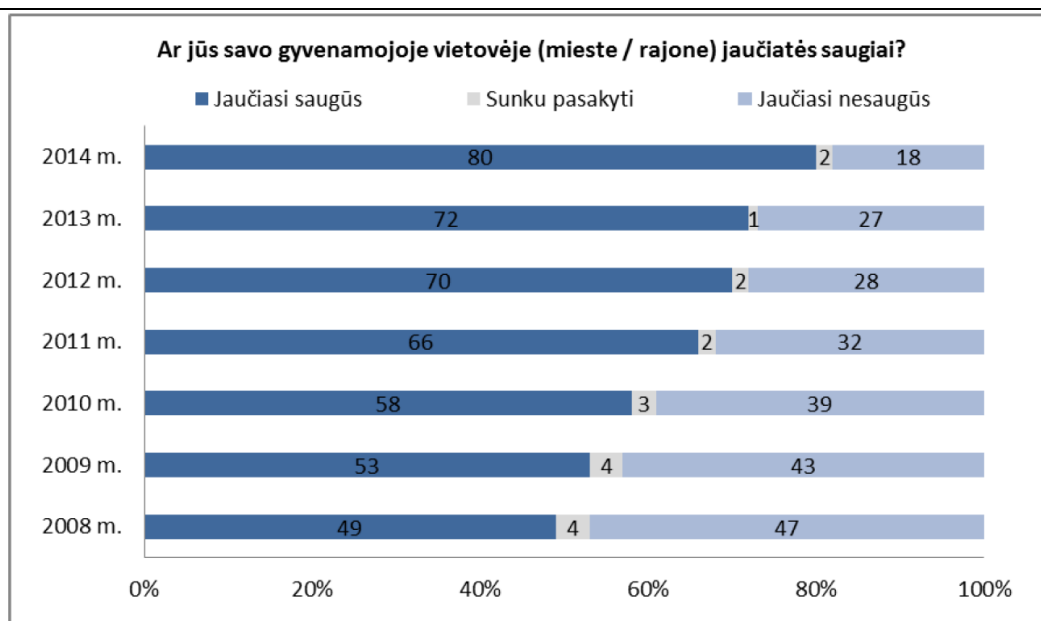
Gyventojų apklausų duomenimis, kasmet gausėja saugiai besijaučiančių Lietuvos gyventojų. 2014 m. 80 proc. apklaustųjų nurodė, kad jie jaučiasi saugūs savo gyvenamojoje vietovėje (žr. 7 pav.) Gyventojų, manančių, kad rizika tapti nusikaltimo auka jų gyvenamojoje vietovėje yra maža, dalis, palyginti su 2008 m., padidėjo nuo 33 iki 66 proc.¹²

¹⁰ http://www.finmin.lt/finmin.lt/failai/makroekonominės_proгноzes/ERS_aprasymas_20150910_2.pdf

¹¹

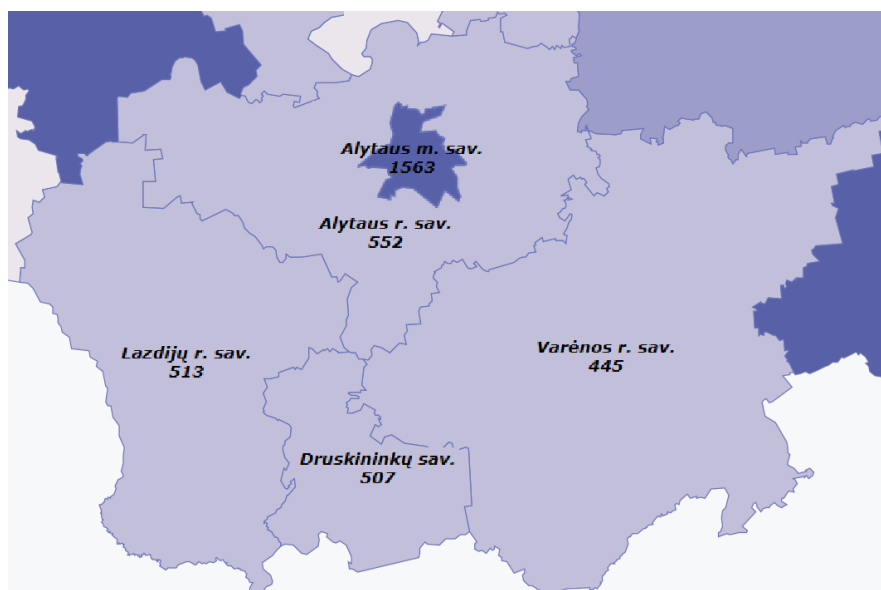
<http://www.ldb.lt/TDB/Alytus/DarboRinka/Documents/2015/Rugpjūtis/Situacija%20Alytaus%20apskrities%20darbo%20rinkoje%202015%20m.%20rugpjūčio%20mėnesį.pdf>

¹² http://irv.lt/uploads/main/documents/files/Apie_vyriausybe/Ataskaitos/2014_veiklos_ataskaita.pdf

7 pav. Lietuvos gyventojų, kurie jaučiasi saugiai, dalis, proc.
Šaltinis – Gyventojų apklaustos

Tačiau Lietuvoje tebėra opi smurto artimoje aplinkoje problema. 2014 m. policija užregistravo 29 339 pranešimus apie galimą smurtą artimoje aplinkoje, t. y. 36 proc. daugiau nei 2013 m.

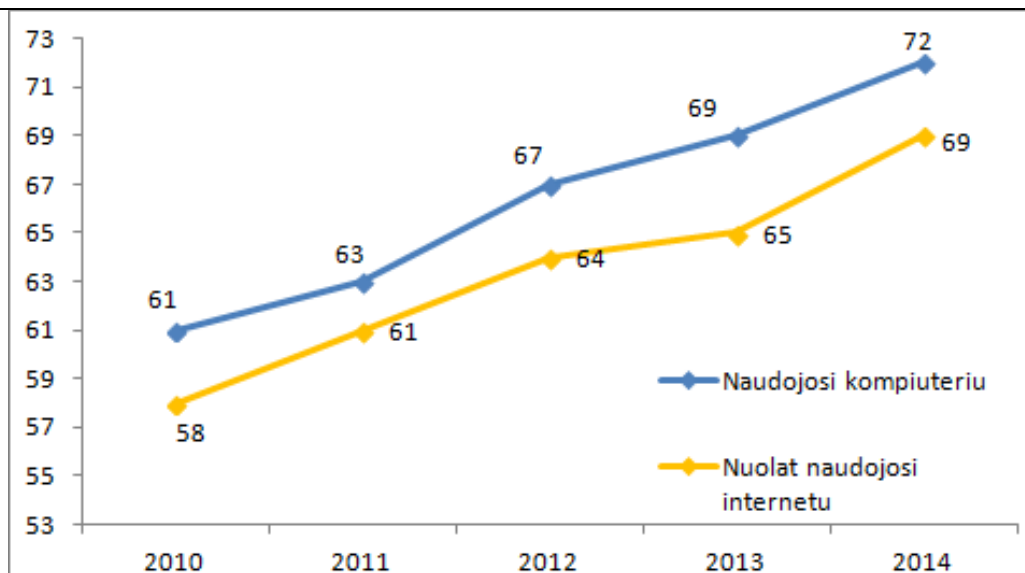

8 pav. Užregistruota nusikalstamų veikų Alytaus regiono savivaldybėse 2014 m.
Šaltinis – <http://www.ird.lt/nvzrgis/map/>

Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius šalyje 2014 m., palyginus su 2013 m., sumažėjo 2,2 proc. Varėnos rajone nusikalstamumas mažėja dar sparčiau: 2014 m. užregistruotos 445 nusikalstamos veikos, t. y. 82 veikomis (15,6 proc.) mažiau negu 2013 m. ir 194 veikomis (30,4 proc.) mažiau negu 2012 m. Analizuojant 2014 m. užregistruotų nusikalstamų veikų skaičių visose Alytaus regiono savivaldybėse, pastebima, kad mūsų rajone nusikalstamumas yra mažiausias (žr. 8 pav.)

Technologiniai veiksniai.

Lietuvoje vis plačiau naudojamosi informacinėmis ir ryšių technologijomis. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 m. kompiuteriais naudojosi 72 proc. 16–74 metų gyventojų (2013 m. – 69 proc.), internetu – 72 proc. visų 16–74 metų gyventojų (2013 m. – 68,5 proc.). Reguliariai (ne rečiau kaip kartą per savaitę) internetu naudojosi 96 proc. internautų, arba 69 proc. visų 16–74 metų gyventojų.

9 pav. Lietuvos gyventojų, kurie naudojami kompiuteriu ir reguliariai naudojami internetu, skaičiaus kaita, proc.

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Smarkiai padaugėjo Lietuvos gyventojų, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamomis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis. 2014 m. šiomis paslaugomis naudojami 41,5 proc. gyventojų (2013 m. – 33,6 proc.) Bent kartą per metus valstybės institucijų ar kitų viešųjų paslaugų įstaigų elektroninėmis paslaugomis pasinaudojo 57 proc. 16–74 metų gyventojų (2013 m. – 49 proc.)

Lietuvos gyventojai vis aktyviau dalyvauja priimant valdžios sprendimus – elektroninėje erdvėje teikia pastabas ir pasiūlymus dėl teisės aktų projektų. Seimo kanceliarijos duomenimis, 2014 m. pateikta gyventojų pasiūlymų ir pastabų dėl 20,8 proc. teisės aktų projektų, paskelbtų Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (2013 m. – 8,9 proc.)

Daugėja pagrindinių viešųjų ir administracinių paslaugų, perkeltų į elektroninę erdvę (visiško pasiekiamumo internetu brandos lygiu). Elektroniniu būdu teikiamos tokios paslaugos kaip gyventojų pajamų deklaravimas, laisvų darbo vietų paieška, vairuotojų pažymėjimų išdavimas, pranešimų policijai teikimas, gyvenamosios vietos deklaravimas, socialinių įmokų už darbuotojus deklaravimas, pelno mokesčio ir pridėtinės vertės mokesčio deklaravimas, naujos įmonės steigimas, muitinės deklaracijų teikimas, viešųjų pirkimų vykdymas ir kita. 2014 m. Lietuvoje buvo sukurtos 42 naujos elektroninės paslaugos.¹³

Savivaldybės teikiamų elektroninių viešųjų paslaugų skaičius taip pat išaugo. 2010–2014 m. Savivaldybė teikė 84 elektronines paslaugas, o 2015 m., Vidaus reikalų ministerijai kartu su partneriais Informacinės plėtros komitetu prie Susisiekimo ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacija įgyvendinus projektą „Centralizuotas savivaldybių paslaugų perkėlimas į elektroninę erdvę“, šių paslaugų skaičius išaugo iki 106. Dabar gyventojai ir verslo subjektai per Elektroninius valdžios vartus (www.epaslaugos.lt) gali elektroniniu būdu pateikti užsakymo prašymus ir kitus reikalingus duomenis.

Varėnos rajono savivaldybės administracijai įgyvendintus projektą „Elektroninio balsavimo sistemos įdiegimas Varėnos rajono savivaldybės taryboje“, mūsų rajono gyventojams Savivaldybės interneto svetainėje sudaryta galimybė ne tik stebėti tiesiogines Tarybos posėdžių transliacijas ir matyti svarstomo klausimo balsavimo rezultatus, bet ir iš anksto pareikšti savo nuomonę apie paskelbtus Tarybos sprendimų projektus. Nors tokia galimybė yra sudaryta, tačiau Varėnos rajono gyventojai labai nenoriai dalyvauja sprendimų priėmimo procese.

Vidaus veiksniai:

Teisinė bazė.

Savivaldybės veikla organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais ir Vyriausybės nutarimais, Savivaldybės tarybos sprendimais, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais savivaldybių veiklą.

¹³ http://lr.v.lt/uploads/main/documents/files/Apie_vyriausybe/Ataskaitos/2014_veiklos_ataskaita.pdf

Organizacinė struktūra.

Savivaldybės institucijos, atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą savivaldybės bendruomenės interesais, yra:

- *atstovaujamoji institucija* – Savivaldybės taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, kuriai vadovauja tiesiogiai išrinktas Savivaldybės tarybos narys – Savivaldybės meras;
- *vykdomoji institucija* – Savivaldybės administracijos direktorius, turintis viešojo administravimo teises ir pareigas.

Savivaldybės funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba, Savivaldybės administracijos direktorius, kiti Savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar Savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia Savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal su Savivaldybe sudarytas sutartis kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, pasirenkami viešai.

Savivaldybės tarybos nariai dirba 5 komitetuose:

- Biudžeto ir finansų komitete,
- Sveikatos ir socialinių reikalų komitete,
- Švietimo ir kultūros reikalų komitete,
- Teritorinio vystymo ir kaimo reikalų komitete,
- Kontrolės komitete.

Savivaldybės tarybos komitetai preliminariai nagrinėja Savivaldybės tarybai teikiamus klausimus, teikia išvadas bei pasiūlymus, kontroliuoja, kaip laikomasi įstatymų, kaip vykdomi Savivaldybės tarybos sprendimai, mero potvarkiai.

Savivaldybės tarybai atskaitinga *Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba*, kuri prižiūri, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Savivaldybės administracija yra viešasis juridinis asmuo, kurio steigėja yra Savivaldybės taryba, vadovas – Savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administracija yra Savivaldybės įstaiga, kurią šiuo metu sudaro:

- struktūriniai padaliniai – 17 skyrių,
- į struktūrinius padalinius neįeinantis valstybės tarnautojas – *Savivaldybės gydytojas*,
- struktūriniai teritoriniai padaliniai (Savivaldybės administracijos filialai) – 8 seniūnijos.

Savivaldybės administracijos struktūrą, jos veiklos nuostatus ir darbo užmokesčio fondą, didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, skaičių Savivaldybės administracijos direktoriaus siūlymu mero teikimu tvirtina ir keičia Savivaldybės taryba, o pareigybes tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administracijos įgaliojimai nėra susiję su Savivaldybės tarybos įgaliojimų pabaiga.

Po 2015 m. kovo mėn. įvykusių savivaldybių tarybų rinkimų Varėnos rajono savivaldybėje pasikeitė ne tik Savivaldybės taryba, bet ir Savivaldybės administracijos vadovai – Administracijos direktorius ir jo pavaduotoja. Šie pokyčiai lėmė ir Savivaldybės administracijos struktūros pakeitimą. Vadovaujantis Savivaldybės tarybos 2015 m. liepos 28 d. priimtu sprendimu Nr. T-VIII-107 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės administracijos struktūros tvirtinimo“, nuo 2016 m. sausio 1 d. Savivaldybės administraciją sudarys ne 17, o 15 struktūrinių padalinių (skyrių), į struktūrinius padalinius neįeinantis valstybės tarnautojas – vyriausiasis specialistas (civilinei ir darbų saugai) bei nepasikeitęs struktūrinių teritorinių padalinių skaičius – 8.

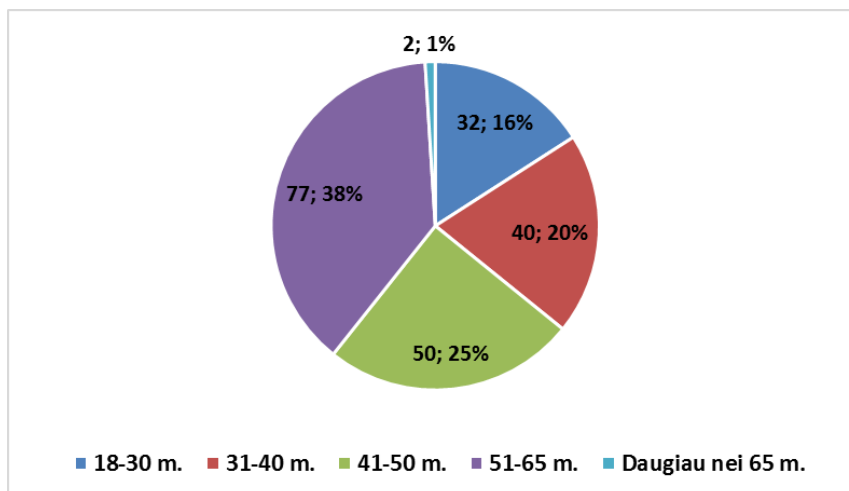
Žmogiškieji ištekliai (pareigybės, kvalifikacija).

2015 m. spalio 1 d. Savivaldybės administracijoje buvo patvirtintos 202 pareigybės, iš jų – 78 valstybės tarnautojų ir 124 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto. 2015 m. liepos 28 d. Savivaldybės taryba priėmė sprendimą Nr. T-VIII-108, kuriuo nustatė Savivaldybės administracijos didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičių – 199. Šis sprendimas įsigalioja 2016 m. sausio 1 d. Vadovaujantis Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 5 d. įsakymais Nr. DV-822 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pareigybių sąrašo ir šiose pareigybėse dirbančių valstybės tarnautojų sąrašo patvirtinimo“ ir Nr. DV-823 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, seniūnijų specialistų, aplinkos tvarkymo darbininkų ir kūrėjų, pareigybių, etatų ir tarnybinių atlyginimų tvirtinimo“,

nuo kitų metų pradžios Savivaldybės administracijoje patvirtintos 79 valstybės tarnautojų ir 120 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybės. Be to, ir dabar, ir 2016 m. bus patvirtintos 2 valstybės politikų pareigybės (mero ir mero pavaduotojo), viena mero politinio asmeninio pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigybė (mero patarėjo) ir 2 Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pareigybės.

2015 m. spalio mėn. duomenimis:

- vidutinis Savivaldybės administracijos darbuotojų amžius – 46 metai (žr. 10 pav.);

10 pav. Savivaldybės administracijos darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių 2015 m. spalio 1 d.

Šaltinis – Savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyrius

- Savivaldybės administracijoje dirba 49 (24,5 proc.) vyrai ir 151 (75,5 proc.) moteris;
- kvalifikacines klases turi 60 Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų, įskaitant ir esančius tikslinėse atostogose (I klasė suteikta 13 valstybės tarnautojų, II klasė – 22, III klasė – 25);
- 21,8 proc. valstybės tarnautojų turi valstybės tarnybos darbo stažą iki 3 metų, 19,2 proc. – valstybės tarnyboje dirba ilgiau nei 24 metus (žr. 4 lentelę).

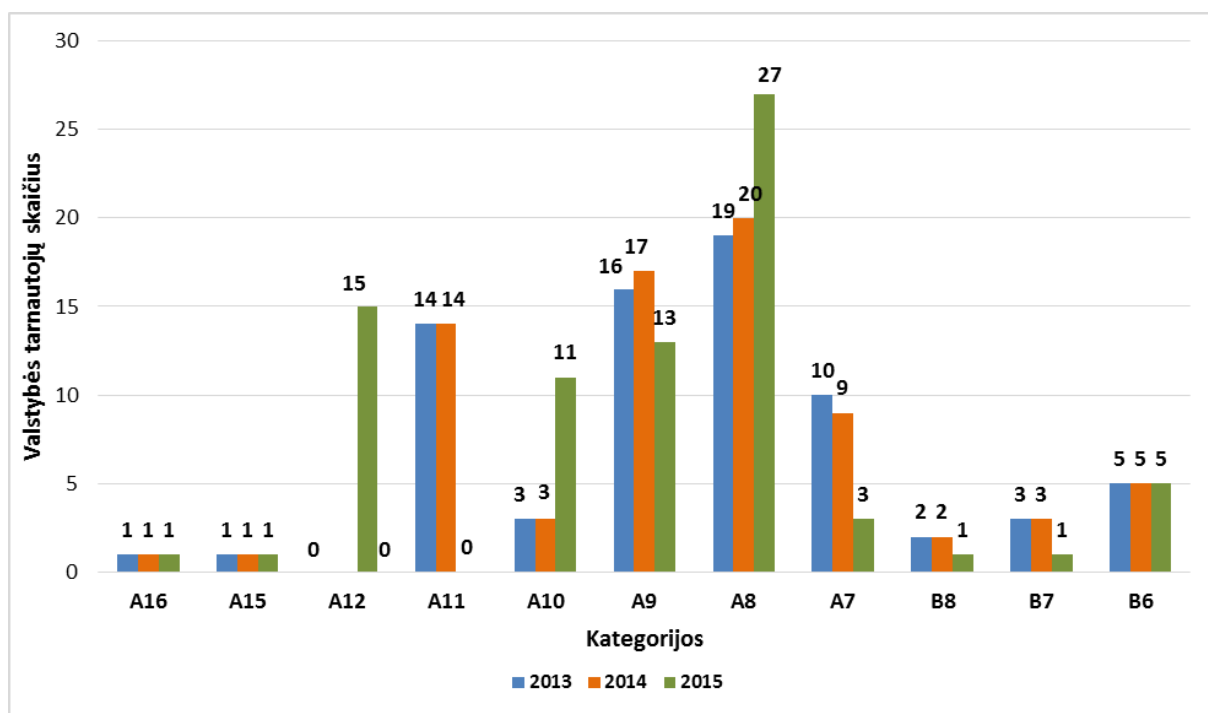
4 lentelė

Varėnos rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal valstybės tarnybos stažą 2015 m. spalio 1 d.

Išdirbtas laikas	Valstybės tarnautojų skaičius
Iki 3 m.	17
Nuo 3 m. iki 6 m.	6
Nuo 6 m. iki 9 m.	6
Nuo 9 m. iki 12 m.	8
Nuo 12 m. iki 15 m.	5
Nuo 15 m. iki 18 m.	6
Nuo 18 m. iki 21 m.	10
Nuo 21 m. iki 24 m.	5
Daugiau kaip 24 m.	15

Šaltinis – Savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyrius

Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal pareigybines kategorijas pateikiamas 11 pav.

11 pav. Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal pareigybes kategorijas 2013–2015 m.

Šaltinis – Savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyrius

Savivaldybės administracijos darbuotojai nuolat gilina savo žinias bei įgūdžius įvairiuose mokymuose. 2015 m. Lietuvos viešojo administravimo institutas organizavo specializuotus korupcijos prevencijos mokymus viešųjų pirkimų, teritorijų planavimo ir statybų sektoriuje, paramos, dotacijų ir subsidijų skirstymo, sveikatos apsaugos srityse, kuriuose dalyvavo 11 Savivaldybės administracijos darbuotojų. Taip pat Savivaldybės administracijos darbuotojai dalyvavo tęstiniuose mobilizacijos mokymuose, seminaruose „Moteryų ir vyrų lygių galimybių užimtumo srityje praktinis įgyvendinimas“, „Privataus partnerio atranka viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektuose“, „LR viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje nuostatų taikymas“, „Sėkmingas vadovavimas įstaigai: vadovo vaidmuo, vadovavimo principai, efektyvaus kolektyvo darbo sukūrimas“, „Visuomenės sveikatos technologijų vertinimo administracinių gebėjimų stiprinimas vietos savivaldoje“, „Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų dirbančiųjų kvalifikacijos tobulinimas korupcijos prevencijos srityje“ ir kt.

Planavimo sistema.

Savivaldybėje sukurta ir sklandžiai veikia planavimo sistema, kurią sudaro teritorijų, strateginis ir finansinis planavimas.

Teritorijų planavimas Savivaldybėje vykdomas ir teritorijų planavimo dokumentai rengiami ir įgyvendinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Vadovaujantis Varėnos rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. T-VII-1156, Savivaldybėje yra rengiami šie strateginio planavimo dokumentai ir jų įgyvendinimą detalizuojantys planavimo dokumentai:

- Savivaldybės strateginiai plėtros planai (*šiuo metu įgyvendinamas Varėnos rajono savivaldybės plėtros 2008–2017 metų strateginis planas*);
- Savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programos;
- Savivaldybės strateginiai veiklos planai;
- Savivaldybės administracijos, seniūnijų, Savivaldybės biudžetinių įstaigų metiniai veiklos planai.

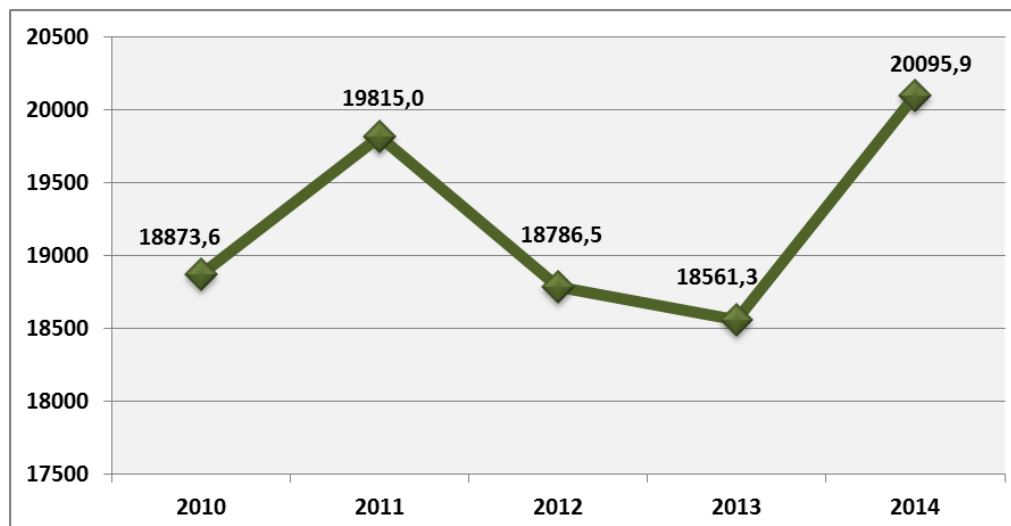
Savivaldybės biudžetas (Savivaldybės metinis finansinis planas) rengiamas vadovaujantis patvirtintu Savivaldybės strateginiu veiklos planu, taip pat atsižvelgiant į kitus patvirtintus Savivaldybės strateginio planavimo dokumentus, asignavimus planuojant Savivaldybės strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti ir planuojamiems rezultatams pasiekti ir paskirstant juos asignavimų valdytojams.

Finansiniai ištekliai.

Savo tikslams įgyvendinti Varėnos rajono savivaldybė naudoja Savivaldybės biudžeto bei kitų finansavimo šaltinių (ES, valstybės biudžeto ir kt.) lėšas.

Pagrindinis Savivaldybės veiklos finansavimo šaltinis yra Savivaldybės biudžeto lėšos.

Didžiausią Savivaldybės biudžeto pajamų dalį kasmet sudaro mokesčiai ir dotacijos. 2014 m. Savivaldybė gavo 20 095,9 tūkst. Eur pajamų, t. y. 1 534,6 tūkst. Eur (8,3 proc.) daugiau negu 2013 m. (žr. 12 pav.)

12 pav. Varėnos rajono savivaldybės 2010–2014 m. biudžeto pajamos, tūkst. Eur

Šaltinis – Savivaldybės administracijos Finansų skyrius

Dar 1 090,5 tūkst. Eur 2014 m. Savivaldybė gavo iš skolintų lėšų. 2014 m. gruodžio 31 d. nepanaudotų Savivaldybės biudžeto lėšų likutis buvo 657,6 tūkst. Eur.

Š. m. spalio mėn. patikslintas Savivaldybės 2015 m. biudžeto pajamų planas sudarė 20 847 558 Eur. Prognozuojama, kad jis bus įvykdytas 100,0 proc. Be to, 2015 m. planuojama gauti 386 258 Eur pajamų iš skolintų lėšų.

Didžiausią Savivaldybės biudžeto išlaidų dalį kasmet sudaro išlaidos švietimui ir socialinei apsaugai.

Apskaitos tinkamumas.

Apskaita tvarkoma Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Nuo 2010 m. sausio 1 d. apskaita Savivaldybėje tvarkoma ir finansinės atskaitos rengiamos pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS).

2015 m. Savivaldybės administracija baigė įgyvendinti ES ir Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Bendros finansų valdymo ir mokesčių apskaitos sistemos sukūrimas ir diegimas Varėnos rajono savivaldybės administracijoje“, kurio metu, modernizavus esamą Savivaldybės buhalterinės apskaitos ir mokesčių sistemą, ji papildyta naujais moduliais. Dabar naujojoje sistemoje vykdoma ir Savivaldybės biudžeto projekto sudarymo ir vykdymo kontrolė, sudaromos biudžeto atskaitomybės formos, valdomas finansavimas, vykdoma tėvų įnašų už biudžetinių įstaigų teikiamas paslaugas, savivaldybės ir valstybės rinkliavų už Savivaldybės teikiamas paslaugas, valstybinės žemės nuomos mokesčio, darbo laiko ir personalo apskaita, tvarkomas nekilnojamo turto registras. Be to, bendroje sistemoje sukurta ir įdiegta darbuotojų savitarna, ataskaitų kūrimo įrankis ir duomenų saugykla, sudaryta galimybė kurti konsoliduotų Savivaldybės administracijos ir pavaldžių įstaigų finansinės atskaitomybės ataskaitų bei biudžeto vykdymo atskaitomybės ataskaitų paketus, sistema integruota su Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema bei Savivaldybėje veikiančia strateginio planavimo ir priežiūros sistema.

Ryšų sistema (informacinės ir komunikavimo sistemos).

Informacija apie Savivaldybės veiklą nuolat teikiama interneto svetainėje www.varena.lt, socialiniame tinkle „Facebook“ bei rajono spaudoje. Nuo 2009 m. pagal poreikį leidžiamas Varėnos rajono savivaldybės administracijos informacinis biuletinis „Savivaldybės žinios“.

Savivaldybėje veikia dokumentų valdymo sistema „Infolex“, leidžianti Tarybos sprendimus, jų projektus, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus ir kitus dokumentus publikuoti internete, bei įrengtas optinių kabelių technologijų interneto ryšys, padaliniams sujungti panaudojant RAIN tinklą. Visos seniūnijos ir Savivaldybės administracija sujungtos į vieną bendrą saugų tinklą. Taip pat Savivaldybėje

naudojama dokumentų valdymo sistema „Kontora“.

Fiksuotą ryšį nuo 2010 m. liepos mėn. Savivaldybei tiekia UAB „CSC Telecom“. Sukūrus bendrą sistemą, visi Savivaldybės administracijos padaliniai ir seniūnijos tarpusavyje kalbasi nemokamai. Ryšiai realizuoti per RAIN šviesolaidį.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. Savivaldybės norminiai teisės aktai ir jų projektai skelbiami Teisės aktų registre (TAR) ir Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), o nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. Savivaldybėje pradėtos teikti 3-4 lygio elektroninės paslaugos per portalą www.epaslaugos.lt.

Vidaus kontrolės sistema.

Vidaus auditui atlikti Varėnos rajono savivaldybės administracijoje įsteigtas Centralizuotas vidaus audito skyrius, pavaldus ir atskaitingas Savivaldybės administracijos direktoriui.

Vadovaudamasis Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu, skyriaus nuostatais ir vidaus audito metodika, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą, Centralizuotas vidaus audito skyrius atlieka vidaus auditus Savivaldybės administracijoje, visuose Savivaldybei pavaldžiuose ir jos valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, siekiant užtikrinti jų veiklos gerinimą. Atliktų auditų ataskaitos pateikiamos Savivaldybės administracijos direktoriui ir audituotų subjektų vadovams. Audituoto subjekto vadovas, suderinęs su Centralizuoto vidaus audito skyriaus vedėju, turi priimti sprendimą dėl vidaus audito ataskaitoje pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo (užpildyti rekomendacijų, pateikiamų vidaus audito ataskaitoje, įgyvendinimo priemonių planą) ir pateikti jį tvirtinti Savivaldybės administracijos direktoriui.

Savivaldybės administracijos vidaus darbo tvarką reglamentuoja Savivaldybės administracijos direktoriaus 2006 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. DV-394 patvirtintos Varėnos rajono savivaldybės administracijos vidaus tvarkos taisyklės.

SSGG analizė:

Stiprybės.

Patogi Varėnos rajono geografinė padėtis ir unikalūs kraštovaizdžiai.

Rajonas išsiskiria maža oro tarša ir gera aplinkos kokybe.

Daug rekreacijai patrauklių kultūros, kulinarinio paveldo ir gamtos išteklių.

Senosios Varėnos kaimas – kompozitoriaus ir dailininko M. K. Čiurlionio gimtinė.

Kultūros ir sporto renginių, tarp jų tradicinių, gausa.

Mažiausias nedarbo lygis Alytaus regione.

Mažiausias nusikalstamumas Alytaus regione.

Mažėja įvairių socialinių išmokų gavimo poreikis.

Socialinių įstaigų tinklas ir jų teikiamos socialinės paslaugos tenkina būtiniausius daugumos gyventojų poreikius.

Silpnybės.

Spartus gyventojų skaičiaus mažėjimas.

Mažiausias vidutinis darbo užmokestis Alytaus regione.

Neišvystyta pakelių infrastruktūra.

Nepakankamas apgyvendinimo, maitinimo, pramogų paslaugų kiekis ir kokybė.

Nepakankamai išvystyta turizmo infrastruktūra vietovėse, turinčiose unikalius ir labiausiai lankomus objektus.

Gyventojai nenoriai dalyvauja sprendimų priėmimo procese.

Galimybės.

Galimybė pasinaudoti 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų investicijomis.

Išnaudoti esamus kraštovaizdžio, švaraus oro ir kitus privalumus gyvenamajai aplinkai.

Išnaudoti M. K. Čiurlionio gimtinės įvaizdį kultūrinio turizmo plėtrai.

Automobilių, dviračių, pėsčiųjų, vandens turizmo plėtra.

Apgyvendinimo, maitinimo, pramogų paslaugų plėtra.

Sportinės infrastruktūros išvystymas Varėnos mieste.

Aktyvesnė NVO veikla.

Grėsmės.

Lėtas šalies ekonomikos augimas.

Blogėjanti ekonominė situacija Europoje, mažėjantys turistų srautai.
 Blogėjanti šalies, o kartu ir Varėnos miesto bei rajono demografinė situacija.
 Darbingų ir kvalifikuotų rajono gyventojų emigracija.
 Mažos Savivaldybės investicinės galimybės projektams finansuoti ir įgyvendinti.
 Didėjantys aplinkosauginiai ir kiti apribojimai įvairiai ekonominei veiklai.

Strateginės išvados.

Panaudojus 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų investicijas, bus atnaujintos viešosios erdvės, švietimo, kultūros, socialinių ir sveikatos įstaigų infrastruktūra, pagerintos susisiekimo sistemos, sudarytos sąlygos vystytis smulkiam ir vidutiniam verslui.

Atnaujinus viešosios paskirties pastatus, sumažės jų išlaikymo kaštai.

Varėnos miestą vystant kaip patrauklią gyvenamąją zoną, gyventojai bus skatinami pasilikti ir gyventi Varėnoje.

Patogi Varėnos rajono geografinė padėtis ir unikalūs kraštovaizdžiai sudaro puikias sąlygas turizmo plėtrai.

Varėnos miesto ir rajono, kaip M. K. Čiurlionio gimtinės, įvaizdis paskatins kultūrinio turizmo plėtrą. Didėjantys turistų srautai paskatins paslaugų sektoriaus plėtrą.

Misija	Sėkmingai plėtoti ir skatinti vietos savivaldą, užtikrinti subalansuotą plėtrą ir kokybišką viešojo administravimo bei viešųjų paslaugų teikimą tenkinant Varėnos rajono bendruomenės poreikius ir interesus.
---------------	---

Strateginiai tikslai ir efekto kriterijai

Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
01	Sudaryti palankias sąlygas išsilavinusios, aktyvios, saugios ir sveikos visuomenės ugdymui.
Strateginio tikslo aprašymas	
<p>Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdomos programos:</p> <p>01. Žinių visuomenės plėtros programa.</p> <p>02. Bendruomeniškumo ugdymo programa.</p> <p>03. Socialinės apsaugos plėtojimo, skurdo bei socialinės atskirties mažinimo programa.</p> <p>04. Sveikatos apsaugos programa.</p> <p>Efekto kriterijai:</p> <p>E-01-01-01 Mokinių, gavusių Brandos atestatus, dalis nuo visų besimokančių pagal vidurinio ugdymo programą mokinių skaičiaus, proc.</p> <p>E-01-01-02 Mokinių, gavusių Pagrindinio išsilavinimo pažymėjimus, dalis nuo visų besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programą mokinių skaičiaus, proc.</p> <p>E-01-02-01 Nusikalstamumo lygis (užregistruota nusikalstamų veikų 100 000 gyventojų).</p> <p>E-01-03-01 Savivaldybės teikiamų socialinių paslaugų išvystymo normatyvo atitiktis valstybės mastu nustatytiems normatyvams, proc.</p> <p>E-01-04-01 Natūrali gyventojų kaita.</p>	
Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
02	Skatinti aplinką tausojančią ekonominę veiklą bei turizmo plėtrą, puoselėti kultūros paveldą.
Strateginio tikslo aprašymas	

Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdomos programos:

05. Verslo plėtros skatinimo ir užimtumo didinimo programa.

06. Turizmo vystymo programa.

07. Kultūros paveldo puoselėjimo bei kultūros paslaugų plėtros programa.

Efeko kriterijai:

E-02-05-01 Registruotų bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, proc.

E-02-06-01 Atvykusiųjų turistų skaičius per metus, tūkst.

E-02-07-01 Savivaldybės kultūros įstaigų (bibliotekų, kultūros centrų, muziejų) lankytojų skaičius, tūkst.

Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
-------	--------------------------------

03	Plėtoti rajono viešąją infrastruktūrą ir užtikrinti gerą aplinkos kokybę.
----	---

Strateginio tikslo aprašymas

Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdomos programos:

08. Viešosios infrastruktūros plėtros bei priežiūros programa.

09. Aplinkos apsaugos programa.

Efeko kriterijai:

E-03-08-01 Kelių eismo įvykių skaičius.

E-03-09-01 Aplinkos oro kokybė, neviršijanti DLK.

E-03-09-02 Paviršinių vandenų kokybė (atitiktis ES vandenų direktyvai 2000/60/EC, kurioje išskiriamos 5 vandens kokybės klasės – nuo labai geros iki labai blogos).

Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
-------	--------------------------------

04	Gerinti rajono valdymo kokybę.
----	--------------------------------

Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdoma programa:

10. Savivaldybės valdymo programa.

Efeko kriterijai:

E-04-10-01 Asmenų, patenkintų Savivaldybės darbu, dalis nuo visų aptarnautų ir savo nuomonę pareiškusių asmenų skaičiaus, proc.

PATVIRTINTA

Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2016 m.
balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-VIII-325
(Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2016 m. rugsėjo 27 d. sprendimo Nr.
T-VIII-462 redakcija)

Bendras lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai

(Eur)

Ekonominės klasifikacijos grupės	Asignavimai 2015-iesiems metams	Lėšų poreikis biudžetiniams 2016-iesiems metams	Projektas 2017-iesiems metams	Projektas 2018-iesiems metams
1. Iš viso asignavimų:	26459595	29339567	35553629	32792022
1.1. išlaidoms	22052044	23754388	24588090	24329454
1.1.1. iš jų darbo užmokesčiui	8486586	9071536	8928629	9185767
1.2. turtui įsigyti ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti	4407551	5585179	10965539	8462568
2. Finansavimo šaltiniai:	26459595	29339567	35553629	32792022
2.1. Savivaldybės lėšos:	17983173	20472200	20721557	20380536
2.1.1. Savivaldybės biudžeto lėšos (SB)	10942319	13578106	13953056	13603187
2.1.2. Biudžetinių įstaigų pajamos (SB(SP))	545160	595760	587154	589085
2.1.3. Mokinio krepšelio lėšos (SB(VB)-MK)	4356886	4188862	4069001	4069001
2.1.4. Lėšos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti (SB(VB)-VD)	1785953	1845248	1848122	1855039
2.1.5. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos (SB(VB)-TD)	272122	264224	264224	264224
2.1.6. Valstybės ir savivaldybės biudžeto tarpusavio atsiskaitymų lėšos (SB(TA))	80733	0	0	0
2.2. Kiti šaltiniai:	8476422	8867367	14832072	12411486
2.2.1. Europos Sąjungos lėšos (ES)	649786	846566	6434277	4585795
2.2.2. Valstybės biudžeto lėšos (LRVB)	6304586	6482975	6872745	6249683
2.2.3. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos (KPPP)	1208814	1300000	1363350	1400000
2.2.4. Kiti finansavimo šaltiniai (Kt)	313235	237826	161700	176008

Strateginio veiklos plano priedai

1b forma. Programų aprašymai.

1 lentelė. 2015–2018 metų programų tikslų, uždavinių ir priemonių išlaidų suvestinės.

2 lentelė. Programų vertinimo kriterijų suvestinės.

3 lentelė. 2015–2018 metų strateginių tikslų ir programų išlaidų suvestinė.

Priemonių vykdytojų kodų klasifikatorius